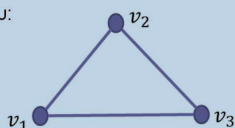

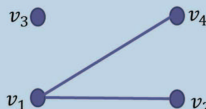
Ορισμός: Ένα Μη Κατευθυνόμενο Γράφημα G είναι μία διατεταγμένη δυάδα (V, E) όπου:

- V είναι το σύνολο των κορυφών (ή κόμβων): $V = \{v_1, v_2, \dots, v_n\}$
- E είναι το σύνολο των ακμών (ή πλευρών ή τόξων): $E = \{e_1, e_2, \dots, e_m\}$
 - Κάθε ακμή συνδέει δύο κορυφές, δηλαδή $e_k = [v_i, v_j]$ ή $e_k = \{v_i, v_j\}$ με $v_i, v_j \in V$ για κάθε $k = 1, \dots, m$
 - Η ακμή θεωρείται μη διατεταγμένη (δηλαδή η ακμή $[v_i, v_j]$ είναι ίδια με την ακμή $[v_j, v_i]$), δεν υπάρχει κατεύθυνση).

Παράδειγμα: $G = (V, E)$ όπου:
 $V = \{v_1, v_2, v_3\}$
 $E = \{[v_1, v_2], [v_1, v_3], [v_3, v_2]\}$

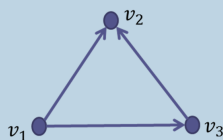
Παράδειγμα: $G = (V, E)$ όπου:
 $V = \{v_1, v_2, v_3, v_4\}$
 $E = \{[v_1, v_2], [v_1, v_4]\}$

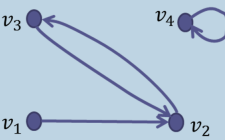
Ορισμός: Ένα Κατευθυνόμενο Γράφημα G είναι μία διατεταγμένη δυάδα (V, E) όπου:

- V είναι το σύνολο των κορυφών (ή κόμβων): $V = \{v_1, v_2, \dots, v_n\}$
- E είναι το σύνολο των ακμών (ή πλευρών ή τόξων): $E = \{e_1, e_2, \dots, e_m\}$
 - Κάθε ακμή συνδέει δύο κορυφές, δηλαδή $e_k = (v_i, v_j)$ ή $e_k = \langle v_i, v_j \rangle$ με $v_i, v_j \in V$ για κάθε $k = 1, \dots, m$
 - Η ακμή θεωρείται διατεταγμένη (δηλαδή η ακμή (v_i, v_j) είναι διαφορετική από την ακμή (v_j, v_i)), υπάρχει κατεύθυνση). Η κορυφή v_i καλείται αρχή της ακμής και η κορυφή v_j λέγεται πέρας της ακμής.

Παράδειγμα: $G = (V, E)$ όπου:
 $V = \{v_1, v_2, v_3\}$
 $E = \{(v_1, v_2), (v_1, v_3), (v_3, v_2)\}$

Παράδειγμα: $G = (V, E)$ όπου:
 $V = \{v_1, v_2, v_3, v_4\}$
 $E = \{(v_1, v_2), (v_2, v_3), (v_3, v_2), (v_4, v_4)\}$

Ορισμός:

Μονοπάτι P μήκους n από μία κορυφή v_0 σε μία κορυφή v_n είναι

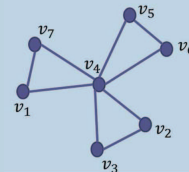
- μια ακολουθία n ακμών (ακολουθώντας τις τυχόν κατευθύνσεις τους)
- (άρα $n+1$ κορυφών)

που ξεκινά από την κορυφή v_0 και καταλήγει στην v_n

Απλό μονοπάτι είναι ένα μονοπάτι χωρίς επαναλαμβανόμενες κορυφές (λέγεται και μονοκονδυλιά)

Παράδειγμα:
 Μονοπάτι (που δεν είναι απλό):
 $v_1 - v_4 - v_5 - v_6 - v_4 - v_3$

Μονοπάτι (που είναι απλό):
 $v_1 - v_7 - v_4 - v_5 - v_6$

Ορισμός:

Κύκλος είναι ένα μονοπάτι χωρίς επαναλαμβανόμενες ακμές που αρχίζει και τελειώνει στην ίδια κορυφή.

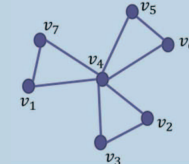
- Επιτρέπεται να περάσουμε από την ίδια κορυφή.
- Δεν επιτρέπεται να περάσουμε από την ίδια ακμή.

Απλός Κύκλος είναι ένας κύκλος χωρίς επαναλαμβανόμενες κορυφές

- Δεν επιτρέπεται να περάσουμε από την ίδια κορυφή
- Δεν επιτρέπεται να περάσουμε από την ίδια ακμή

Παράδειγμα:
 Κύκλος (που δεν είναι απλός):
 $v_1 - v_7 - v_4 - v_5 - v_6 - v_4 - v_1$

Κύκλος (που είναι απλός):
 $v_1 - v_7 - v_4 - v_1$

Ορισμός: Πλήρες γράφημα ή κλίκα n κορυφών (συμβολισμός K_n)

- Είναι απλό γράφημα $G=(V, E)$ με n κορυφές που περιέχει όλες τις δυνατές ακμές.

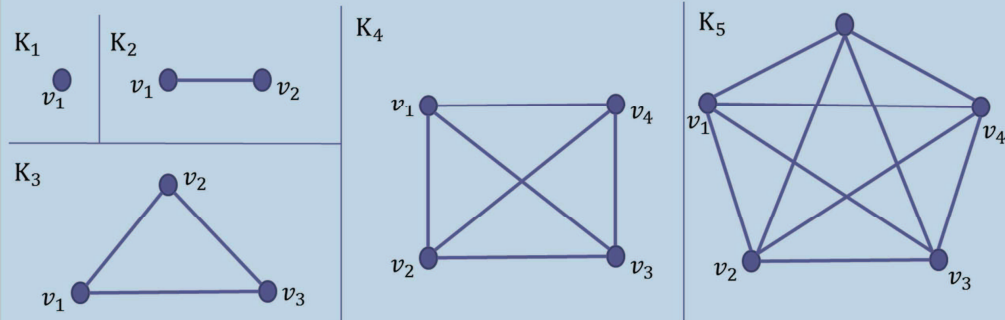
Τυπικά:

- Για κάθε $v_i, v_j \in V$ με $i \neq j$ η ακμή $[v_i, v_j] \in E$

Σημαντικό:

- Η κλίκα n κορυφών έχει $n(n-1)/2$ ακμές. (Είναι οι συνδυασμοί των n κορυφών ανά 2)

Οι 5 πρώτες κλίκες είναι οι εξής:

Ορισμός: Συνδεδεμένο (ή συνδεδεμένο ή συνεκτικό) θα καλείται ένα Μ.Κ.Γ. που

- Οποιοσδήποτε δύο διαφορετικές κορυφές συνδέονται με τουλάχιστον ένα μονοπάτι.

Τυπικά:

- Για κάθε $v_i, v_j \in V$ με $i \neq j$ υπάρχει μονοπάτι από την v_i στην v_j

Ορισμός: Αν ένα γράφημα είναι μη συνδεδεμένο:

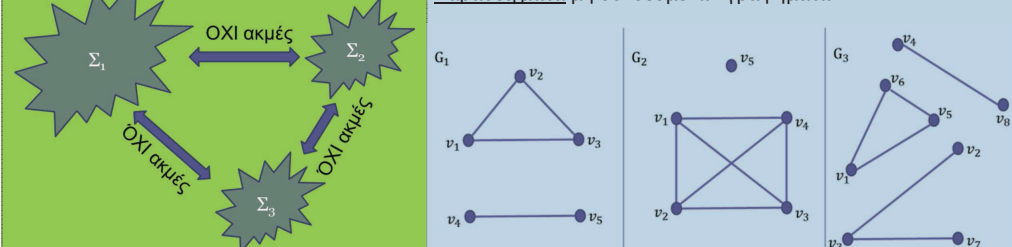
- Κάθε μεγιστοτικό (ως προς τις κορυφές) συνδεδεμένο υπογράφημά του λέγεται **συνεκτική συνιστώσα** ή **ασύνδετο τμήμα**

Πρακτικά, συνεκτική συνιστώσα είναι ένα «κομμάτι» του γραφήματος που μπορούμε να μεταβούμε (μέσω μονοπατιού) από κάθε κορυφή σε κάθε άλλη.

Γενικά ένα γράφημα θα είναι:

- Είτε συνδεδεμένο, οπότε θα αποτελείται από 1 συνεκτική συνιστώσα.
- Είτε μη συνδεδεμένο (οπότε θα αποτελείται από τουλάχιστον 2 συνεκτικές συνιστώσες)
 - Αν σε μια εκφώνηση συναντήσουμε μη συνδεδεμένο γράφημα στο θα πρέπει να οραματιζόμαστε τουλάχιστον 2 συνεκτικές συνιστώσες που η κάθε μία είναι ένα συνδεδεμένο υπογράφημα του αρχικού γραφήματος:

Παραδείγματα μη συνδεδεμένων γραφημάτων:

Έστω συνδεόμενο γράφημα:

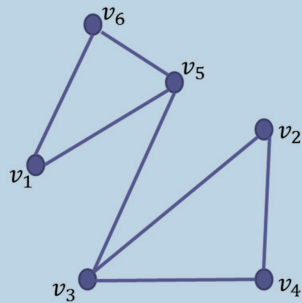
Ορισμός: Κάθε κορυφή, που αν αφαιρεθεί (μαζί με τις ακμές της) κάνει το γράφημα μη συνδεόμενο λέγεται σημείο κοπής ή σημείο άρθρωσης

Ορισμός: Κάθε ακμή, που αν αφαιρεθεί κάνει το γράφημα μη συνδεόμενο λέγεται γέφυρα ή ακμή τομής

Παράδειγμα:

Σημεία Κοπής:
 v_3, v_5

Γέφυρα:
 $[v_3 - v_5]$

Ορισμός: Έστω ένα απλό γράφημα $G = (V, E)$. Συμπλήρωμα του G , καλείται το γράφημα $\bar{G} = (\bar{V}, \bar{E})$, που

- Έχει τις ίδιες κορυφές με το G
- Έχει ως ακμές αυτές που δεν περιέχονται στο G .

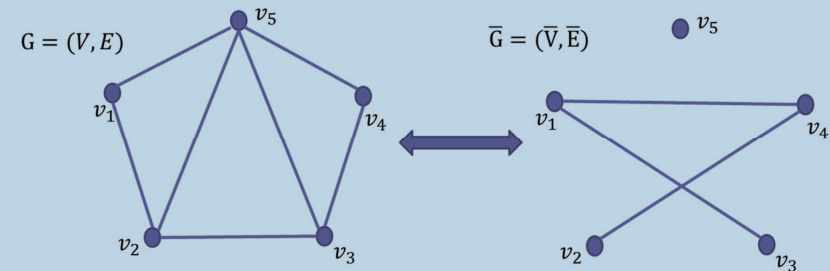
Τυπικά:

- Ισχύει $\bar{V} = V$ και $e \in \bar{E}$ αν και μόνο αν $e \notin E$

Σημαντικό:

- $|E| + |\bar{E}| = n(n-1)/2$

Παράδειγμα:

Ορισμός: Έστω ένα γράφημα $G = (V, E)$. Υπογράφημα του G , καλείται το γράφημα $G' = (V', E')$, που

- Περιέχει κάποιες κορυφές του G (1...όλες)
- Περιέχει κάποιες ακμές του G που συνδέουν αυτές τις κορυφές

Τυπικά:

- Ισχύει $V' \subseteq V$ και $E' \subseteq E$ και για κάθε $[v_i, v_j] \in E'$ ισχύει ότι $v_i, v_j \in V'$

ΠΡΟΣΟΧΗ: Απαγορεύεται στο υπογράφημα να έχουμε ακμή που δεν ανήκει στο αρχικό γράφημα

Ορισμός: Έστω ένα γράφημα $G = (V, E)$. Επαγόμενο Υπογράφημα του G , καλείται το γράφημα $G' = (V', E')$:

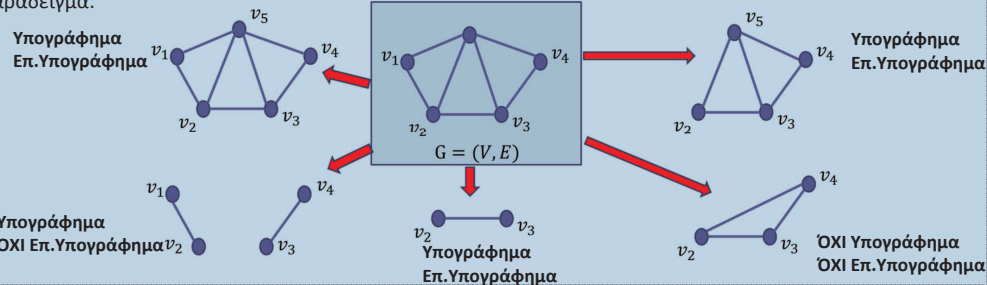
- Περιέχει κάποιες κορυφές του G (1...όλες)
- Περιέχει ΟΛΕΣ τις ακμές του G που συνδέουν αυτές τις κορυφές

Τυπικά:

- Ισχύει $V' \subseteq V$ και $E' \subseteq E$ και για κάθε $[v_i, v_j] \in E$ με $v_i, v_j \in V'$ ισχύει $[v_i, v_j] \in E'$

ΠΡΟΣΟΧΗ: Απαγορεύεται στο επαγόμενο υπογράφημα να μην έχουμε όλες τις ακμές των κορυφών που έχουμε επιλέξει

Παράδειγμα:

Ορισμός για μη Κατευθυνόμενα Γραφήματα:

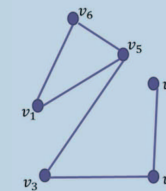
Βαθμός της κορυφής v_i είναι το πλήθος των ακμών που προσπίπτουν σε αυτήν

- Συμβολίζεται με $d(v_i)$

Ειδικά για μη απλά γραφήματα η ανακύκλωση μετράει κατά 2 στο βαθμό κορυφής.

Παράδειγμα:

$$\begin{aligned} d(v_1) &= 2 \\ d(v_2) &= 1 \\ d(v_3) &= 2 \\ d(v_4) &= 2 \\ d(v_5) &= 3 \\ d(v_6) &= 2 \end{aligned}$$

Ορισμός:

Έστω Βαθμός της κορυφής v_i είναι το πλήθος των ακμών που εισέρχονται στην κορυφή v_i

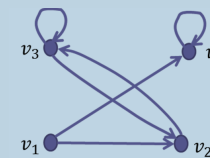
- Συμβολίζεται με $d^-(v_i)$

Έστω Βαθμός της κορυφής v_i είναι το πλήθος των ακμών που εξέρχονται από την κορυφή v_i

- Συμβολίζεται με $d^+(v_i)$

Παράδειγμα:

$$\begin{aligned} d^-(v_1) &= 0 & d^+(v_1) &= 2 \\ d^-(v_2) &= 2 & d^+(v_2) &= 1 \\ d^-(v_3) &= 2 & d^+(v_3) &= 2 \\ d^-(v_4) &= 2 & d^+(v_4) &= 1 \end{aligned}$$

Θεώρημα Βαθμών Κορυφών (λέγεται και **Λήμμα της Χειραψίας**)

Το άθροισμα των βαθμών των κορυφών σε κάθε μη κατευθυνόμενο γράφημα είναι ίσο με το διπλάσιο των ακμών

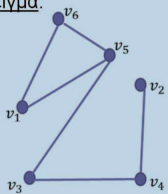
$$\sum_{i=1}^n d(v_i) = 2m$$

Πόρισμα 1:

Το άθροισμα των βαθμών των κορυφών σε κάθε μη κατευθυνόμενο γράφημα είναι άρτιος αριθμός

Πόρισμα 2:

Σε κάθε μη κατευθυνόμενο γράφημα: Το πλήθος των κορυφών με περιττό βαθμό είναι άρτιος αριθμός.

Παράδειγμα:

$$\begin{aligned} d(v_1) &= 2 \\ d(v_2) &= 1 \\ d(v_3) &= 2 \\ d(v_4) &= 2 \\ d(v_5) &= 3 \\ d(v_6) &= 2 \end{aligned}$$

Άθροισμα Βαθμών Κορυφών: 12 (άρτιος)
Πλήθος κορυφών με περιττό βαθμό: 2 (άρτιος)

Το θεώρημα χρησιμοποιείται (μεταξύ άλλων) για τον έλεγχο της ύπαρξης ενός γραφήματος όταν γνωρίζουμε πληροφορίες για τον βαθμό των κορυφών:

- Ελέγχουμε αν το πλήθος των κορυφών με περιττό βαθμό είναι άρτιος.
 - Αν δεν είναι άρτιος, τότε δεν υπάρχει τέτοιο γράφημα,
 - Αν είναι άρτιος, τότε πρέπει να ελέγξουμε κατασκευαστικά αν υπάρχει τέτοιο γράφημα

Ορισμός:

Ένα μη κατευθυνόμενο γράφημα θα λέγεται:

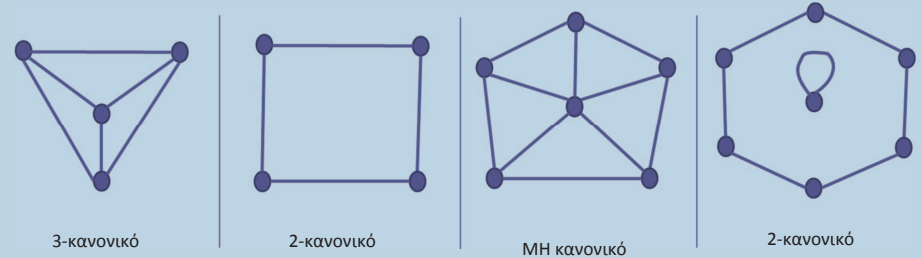
- k-κανονικό**, αν όλες οι κορυφές έχουν βαθμό k .
- Ενώ αν μας αναφέρεται ότι το γράφημα είναι κανονικό, αυτό σημαίνει ότι όλες οι κορυφές έχουν τον ίδιο βαθμό.

Πόρισμα

- Το K_n είναι $(n-1)$ -κανονικό γράφημα.

Σημαντικό:

- Ένα k -κανονικό γράφημα n κορυφών έχει $nk/2$ ακμές.

Παραδείγματα:**ΔΙΧΟΤΟΜΙΣΙΜΟ (ΔΙΜΕΡΕΣ) ΓΡΑΦΗΜΑ**

Ορισμός 1: Ένα μη κατευθυνόμενο γράφημα $G = (V, E)$ είναι **διχοτομίσιμο** (ή **διμερές**) όταν οι κορυφές του μπορούν να διαμεριστούν (χωριστούν) σε δύο ξένα μεταξύ τους σύνολα V_1 και V_2 (δηλαδή $V_1 \cup V_2 = V$ και $V_1 \cap V_2 = \emptyset$), έτσι ώστε κάθε ακμή να έχει το ένα της άκρο σε κορυφή του V_1 και το άλλο της άκρο της V_2 .

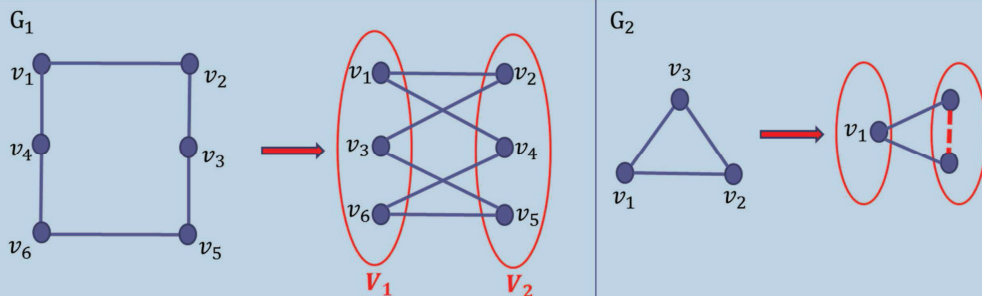
Ορισμός 2: Ένα γράφημα καλείται διχοτομίσιμο αν και μόνο αν οι κορυφές του διαμερίζονται σε δύο σύνολα ανεξαρτησίας.

Ορισμός 3: Ένα γράφημα είναι διχοτομίσιμο αν και μόνο αν δεν περιέχει κύκλους περιττού μήκους

Παρατηρήσεις:

- Τα σύνολα V_1, V_2 καλούνται μερίδια κορυφών
- Το διμερές γράφημα συμβολίζεται και $G = (V_1, V_2, E)$

Παράδειγμα: Ο G_1 είναι διχοτομίσιμος με την διαμέριση: $V_1 = \{v_1, v_3, v_6\}$ και $V_2 = \{v_2, v_4, v_5\}$. Ο G_2 δεν είναι διχοτομίσιμος

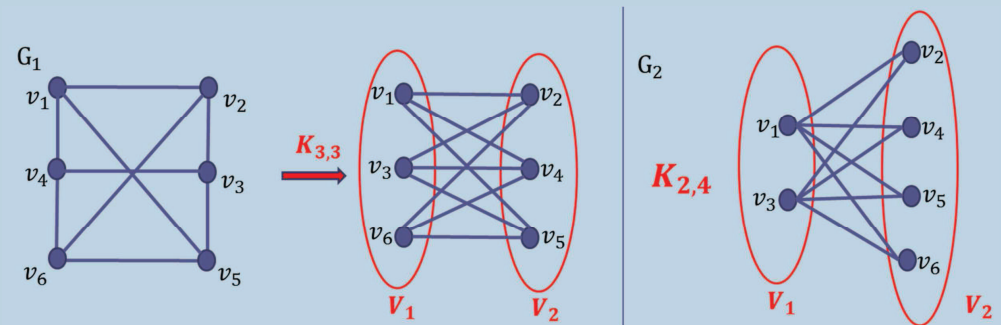
ΠΛΗΡΕΣ ΔΙΧΟΤΟΜΙΣΙΜΟ (ΠΛΗΡΕΣ ΔΙΜΕΡΕΣ) ΓΡΑΦΗΜΑ

Ορισμός: Ένα μη κατευθυνόμενο γράφημα $G = (V, E)$ είναι **πλήρες διχοτομίσιμο** (ή **πλήρες διμερές**) αν είναι διχοτομίσιμο και περιέχει όλες τις δυνατές ακμές που μπορούν να συνδέουν τις κορυφές του V_1 με τις κορυφές του V_2

Παρατηρήσεις:

- Συμβολίζεται με $K_{m,n}$ όπου $m = |V_1|$, $n = |V_2|$ και
- Ισχύει ότι:
 - Έχει $|V| = m + n$ κορυφές
 - Έχει $|E| = m \cdot n$ ακμές

Παράδειγμα: Ο G_1 είναι το $K_{3,3}$. Ο G_2 είναι το $K_{2,4}$

Ορισμός: Σύνολο Ανεξαρτησίας ενός γραφήματος είναι ένα υποσύνολο των κορυφών του γραφήματος που δεν συνδέονται με ακμή

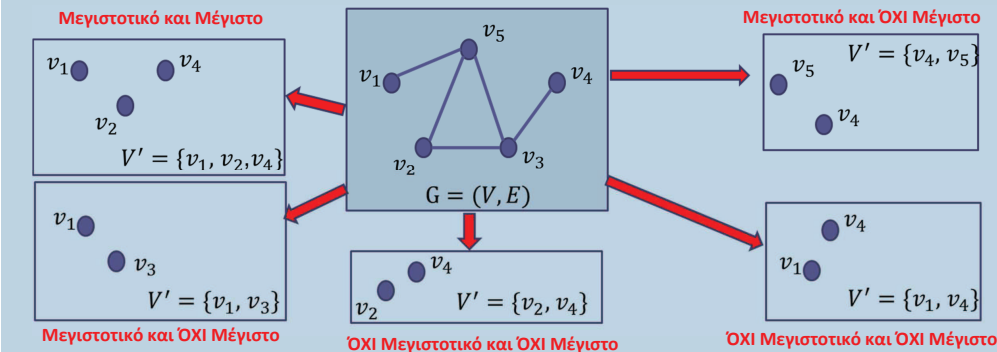
Τυπικά:

- Το σύνολο $V' \subseteq V$ είναι ένα σύνολο ανεξαρτησίας του γραφήματος $G = (V, E)$ αν και μόνο αν για κάθε ζεύγος $v_i, v_j \in V'$ με $v_i \neq v_j$ ισχύει ότι $[v_i, v_j] \notin E'$

Ορισμός: Ένα σύνολο ανεξαρτησίας που δεν μπορεί να επαυξηθεί περαιτέρω (προσθέτοντας του ακόμη μία κορυφή) λέγεται μεγιστοτικό σύνολο ανεξαρτησίας.

Ορισμός: Το μεγαλύτερο (σε πληθύνισμο) μεγιστοτικό σύνολο ανεξαρτησίας καλείται μέγιστο σύνολο ανεξαρτησίας.

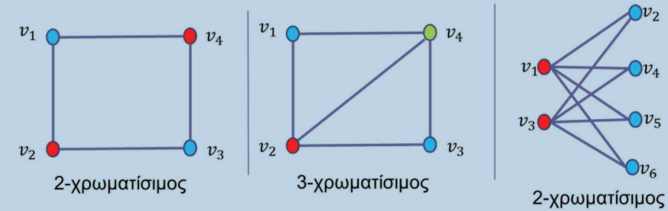
Παράδειγμα:

Ορισμός: Ένα γράφημα $G = (V, E)$ είναι k-χρωματίσιμο αν οι κορυφές του μπορούν να χρωματιστούν με k χρώματα ώστε δύο γειτονικές κορυφές να μην έχουν το ίδιο χρώμα.

- Η ισοδύναμη αν μπορούμε να διαμερίσουμε τις κορυφές σε k σύνολα ανεξαρτησίας (με κάθε σύνολο να χρωματίζεται με ένα χρώμα)
- Ένα k-χρωματίσιμο γράφημα θα λέγεται και k-μερές (σε αναλογία το 2-χρωματίσιμο γράφημα έχει 2 σύνολα ανεξαρτησίας, καλείται διμερές)

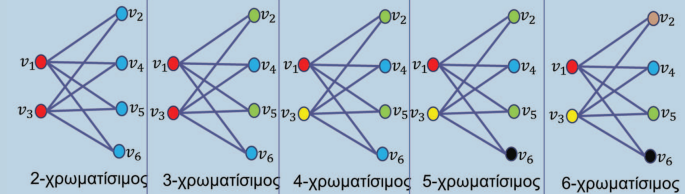
Παράδειγμα:

Σημαντικό:

- Ένας έγκυρος χρωματισμός δεν απαιτεί τον χρωματισμό των κορυφών με το ελάχιστο δυνατό πλήθος χρωμάτων.
- Έτσι αν ένα γράφημα είναι π.χ. 2-χρωματίσιμο, τότε θα είναι και 3-χρωματίσιμο, ... και n-χρωματίσιμο

Παράδειγμα:

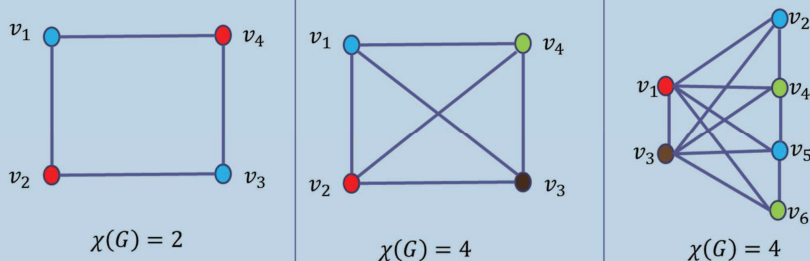

Ορισμός: Χρωματικός Αριθμός ενός γραφήματος $G = (V, E)$ καλείται το ελάχιστο k, για το οποίο ο γράφος είναι k-χρωματίσιμος.

- Συμβολίζεται με $\chi(G)$

Το πρόβλημα της εύρεσης του χρωματικού αριθμού ενός γραφήματος είναι υπολογιστικά δύσκολο πρόβλημα (δεν υπάρχει αποδοτικός τρόπος για να βρούμε γρήγορα τον χρωματικό αριθμό ενός γραφήματος – το πρόβλημα είναι NP-Complete).

Παράδειγμα:

Ορισμός: Ένας κύκλος Euler σε έναν γράφο $G = (V, E)$ είναι ένας κύκλος που:

- Περιέχει όλες τις κορυφές του γραφήματος
- Περνάει από κάθε ακμή ΑΚΡΙΒΩΣ μία φορά

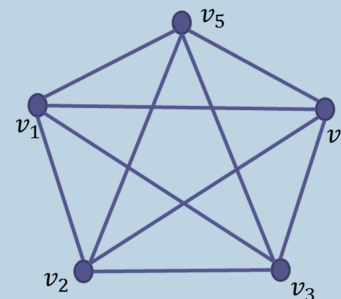
Αν ένας γράφος έχει κύκλο Euler τότε καλείται Ευληριανός Γράφος ή Γράφος Euler.

Θεώρημα Euler για την ύπαρξη του κύκλου Euler:

Ένα μη κατευθυνόμενο γράφημα έχει κύκλο Euler αν και μόνο αν:

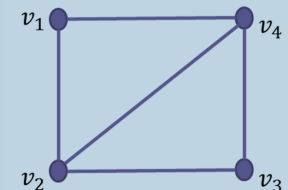
- Είναι συνδεδεμένο και
- Όλες οι κορυφές έχουν άρτιο βαθμό

Παράδειγμα:

Ο κύκλος Euler είναι:

$v_1 - v_2 - v_3 - v_4 - v_5 - v_4 - v_2 - v_5 - v_3 - v_1$
(και βεβαίως όλες οι κορυφές έχουν άρτιο βαθμό)

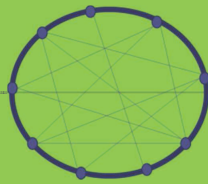

Δεν έχει κύκλο Euler (Η κορυφή v_2 έχει περιττό βαθμό)

Ορισμός: Ένας κύκλος Hamilton σε έναν γράφο $G = (V, E)$ είναι ένας κύκλος που:

- Περιέχει όλες τις κορυφές του γραφήματος
 - Περνάει από κάθε κορυφή ΑΚΡΙΒΩΣ μία φορά
- Αν ένας γράφος έχει κύκλο Hamilton τότε καλείται Αμιλτονιακός Γράφος ή Γράφος Hamilton.

ΔΙΑΙΣΘΗΣΗ: Αν ξέρω ότι ένα γράφημα έχει κύκλο Hamilton, τότε θα πρέπει να σκέφτομαι ότι το γράφημα μπορεί να απεικονισθεί στο επίπεδο ως εξής:

Δηλαδή είναι καθαρός κύκλος που περιλαμβάνει όλες τις κορυφές του γραφήματος

- Ο κύκλος αποτελείται από n ακμές.
- Το γράφημα μπορεί να έχει και οσσεδήποτε επιπλέον ακμές
- Κάθε κορυφή έχει βαθμό τουλάχιστον 2

Για να δείξω ότι ένα γράφημα έχει κύκλο Hamilton έχω 3 τρόπους:

1. Καταγράφοντας τον στο γράφημα (δηλαδή καταγράφω την ακολουθία κορυφών που συνδέονται με διαδοχικές ακμές και δημιουργούν τον κύκλο Hamilton)
2. Δείχνοντας ότι ισχύει το θεώρημα Dirac:
 1. «Αν κάθε κορυφή έχει βαθμό $\delta \geq n/2$ τότε το γράφημα έχει κύκλο Hamilton» (όπου $n > 3$ είναι το πλήθος των κορυφών του γραφήματος)
3. Δείχνοντας ότι ισχύει το θεώρημα Ore:
 1. «Αν κάθε ζεύγος κορυφών έχει άθροισμα βαθμών $\geq n$ τότε το γράφημα έχει κύκλο Hamilton» (όπου $n > 3$ είναι το πλήθος των κορυφών του γραφήματος)

Για να δείξω ότι ένα γράφημα ΔΕΝ έχει κύκλο Hamilton έχω 4 πολύ απλά και προφανή κριτήρια:

1. Το γράφημα δεν είναι συνδεδεμένο
2. Το γράφημα περιέχει σημείο κοπής
3. Το γράφημα περιέχει γέφυρα
4. Έστω μία κορυφή έχει βαθμό 1
5. Δείχνοντας κατασκευαστικά ότι το γράφημα δεν έχει κύκλο Hamilton
 1. Σε έναν κύκλο Hamilton όλες οι κορυφές έχουν βαθμό 2
 2. Αφαιρούμε διαδοχικά ακμές από κάθε κορυφή με βαθμό > 2 μέχρι να αποκτήσει βαθμό 2 με όλους τους δυνατούς τρόπους
 3. Θα πρέπει σε κάθε περίπτωση αφαίρεσης ακμών να οδηγούμαστε ότι το γράφημα δεν έχει κύκλο Hamilton.